▪ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ

- ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ 1881
- (2020 ਦੀ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 2)
- ਅਪ੍ਰੈਲ 16, 2021
- (ਐਸ. ਏ. ਬੋਬੜੇ, ਸੀਜੇਆਈ, ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ,
  - ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.ਜੇ.
    - ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881: ਸ. 138 - ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ / ਨਿਪਟਾਰਾ - ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ -
  - ▪ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ - ਸੁਮੋਟੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ
  ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ - ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ - ਵੀ.ਈ.ਆਈ.ਡਬਲਯੂ
  - ▪ ਇਸ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬੈਕਲਾਗ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਝਾਅ - ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ -
  - ▪ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂਚ
  - ▪ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
  - ▪ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ▪ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ
  - ▪ ਗਵਾਹ - ਇੱਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ
  - ▪ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ
  - ▪ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
  - ▪ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ - ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਰਟੀਕਲ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ/ਸੰਮਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
  - ▪ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
- 257

- ਧਾਰਾ 138 - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਧਾਰਾ 202, 219, 258, 322 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।
    - ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਰੂਪਲਾਲ ਜਿੰਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 7 ਐਸਸੀਸੀ 338; ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸੇਤੂਰਮਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। (2004) 13 ਐਸਸੀਸੀ 324 - ਭਰੋਸੇ.
- ਮੀਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੰਚਨ ਮਹਿਤਾ (2018) 1 ਐਸਸੀਸੀ 560: [2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 66
    - ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ.
        - ਵਿਜੇ ਧਨੁਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਵੀ. ਨਜੀਮਾ, ਮਮਤਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2014) 14 ਐਸਸੀਸੀ 638: [2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 171; ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ
- ਹੇਮੰਤ ਮਧੂਕਰ ਨਿੰਬਲਕਰ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2017) 3 ਐਸਸੀਸੀ
        - 528 : [2016] 9 ਐਸਸੀਆਰ 475; ਬਿਰਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟਜ਼ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਐਂਡ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 610: [2019] 7 ਐਸਸੀਆਰ 655; ਕੇ.ਐਸ. ਜੋਸਫ
        - ਫਿਲਿਪਸ, ਕਾਰਬਨ ਬਲੈਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2016) 11 ਐਸਸੀਸੀ
- 105 : [2016] 2 ਐਸਸੀਆਰ 914; ਬਲਬੀਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ
        - ਏ.ਐਨ.ਆਰ. (2000) 1 ਐਸਸੀਸੀ 285 : [1999] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 120;
        - ਵਾਨੀ ਐਗਰੋ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2019
        - (10) ਐਸਸੀਜੇ 238; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੀਮਾਲਾਪਤੀ ਗਣੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1964] 3 ਐਸਸੀਆਰ 297; ਕੇਐਮ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਾਰ (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 217:
- [1991] 2 ਬੇਨਤੀ। ਐਸਸੀਆਰ 364; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦੇਵਕੀ
        - ਨੰਦਨ ਅਗਰਵਾਲ 1992 ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਸੀ 323 : [1991] 3 ਐਸਸੀਆਰ 873 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

▪ <u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

•[2014] 4 ਐਸਸੀਆਰ 171	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 10
• [2016] 9 475	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 10
• [2019] 7 655	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 10
• [2016] 2 914	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 11
•[1999] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 120	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 13
• 2019 (10) ਐਸਸੀਜੇ 238	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 14
• [1964] 3 297	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 15
• [1991] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 364	• ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	• ਪੈਰਾ 17

- [1991] 3 873
- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- ਪੈਰਾ 20
- (2004) 7 ਐਸਸੀਸੀ 338
- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ
- ਪੈਰਾ 24
- (2004) 13 324
- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ
- ਪੈਰਾ 24
- [2017] 10 ਐਸਸੀਆਰ 66
- ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ
- ਪੈਰਾ 24

- ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸੁਮੋਟੋ ਰਿੱਟ

▪ 2020 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 2.

- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੁਸ਼ਾਰ

ਮਹਿਤਾ, ਐਲ.ਡੀ.ਐਸ.ਜੀ., ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਐਲ.ਡੀ.

▪ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਫ੍ਰਾਇਰ., ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੌਮਿਆ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਪੀਐਚ ਪਾਰੇਖ, ਥਾਮਸ ਪੀ ਜੋਸਫ, ਸੀਨੀਅਰ।
▪ ਏ.ਵੀ., ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਐਮ.ਵੀ. ਮੁਕੰਦਾ, ਐਮ.ਐਸ.ਏ. ਸ੍ਰੇਗੁਰੂਪ੍ਰਿਆ, ਰਜਤ ਮਾਥੁਰ, ਅਨਮੋਲ ਖੇਤਾ, ਸ਼ੀਜ਼ਾਨ ਹਾਸ਼ਮੀ, ਅਕਸ਼ਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਾ ਕੇਦਾਰ ਗੋਖਲੇ, ਪੀ.ਵੀ. ਯੋਗੇਸ਼ਵਰਨ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ ਐਚ ਰਾਠੀ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਵ, ਐਮ.ਐਸ. ਮਨੀਸ਼ਾ ਅੰਬਾਵਾਨੀ, ਜੀ.ਐਸ. ਮੱਕੜ, ਸੌਮਿਆ ਸਿੰਘ, ਪਿਯੂਸ਼ ਬੇਰੀਵਾਲ, ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਂ, ਡਾ. ਸਿੰਘ, ਮਹਿਫੂਜ਼-ਏ-ਨੁਜ਼ਕੀ, ਪੋਲਾਂਕੀ ਗੋਥਮ, ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਹਨੀਫ,
▪ ਵਿਜੇ ਭਾਸਕਰ ਰੈਂਡੀ, ਅਮਿਤਾਭ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੇਅ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਭ੍ਰਾਂਸ਼ੂ ਪਾਧੀ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਯਾਦਵ, ਰਕਸ਼ਿਤ ਜੈਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਾਂਸਲ, ਅਭਿਨਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਪਤਾ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਘਵੇਂਦਰ
▪ ਕੁਮਾਰ, ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਨੁਪ੍ਰਮ ਰੈਨਾ, ਸੁਨੰਦਨ ਰੋਹਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੇ ਸ਼ੇਰਮਾ, ਐਸ ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵੀਨਾ ਨਾਇਰ,
▪ ਅਭਿਮਨਿਊ ਤਿਵਾੜੀ, ਵੀਜੀ ਪ੍ਰਗਾਸਮ, ਐਸ ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਐਮ ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਰਾਜਾ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰਨ ਐਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਚੱਢਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਮਾ ਪ੍ਰਸੂਨਾ ਬੱਚੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਸਿੰਘ, ਕਰਨਵੀਰ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਿਮਾ ਮੰਡਲਾ, ਯਸ਼ਵਰਧਨ, ਅਪੂਰਵ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿਤਾ ਕਾਂਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਸ਼ਿਤਾ ਫਰਸੈਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਲੀਨ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਲੀਨ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਕੌਰ। ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਵਿਜੀਤ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਟੀਕੇ ਨਾਇਕ, ਪੁਖਰਾਮਬਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਮਐਸ ਅਨੁਪਮਾ ਨਾਗਾਰੋਮ, ਕਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨੀਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਏ ਪਾਂਡੇ, ਜੀਓ ਜੋਸਫ, ਜਿਸ਼ਨੂੰ ਐਮਐਲ, ਐਮਐਸ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐਮਐਸ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐਮਐਸ ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ, ਅਵਨੀਸ਼ ਅਰਪੂਥਮ,
▪ ਅੁਰਪੂਥਮ ਅੁਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸੁਦੇਵੀਪ ਰਾਏ, ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਰਾਗ ਲਈ ਸਿੰਘ, ਆਨੰਦ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੁਲਿਕਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਵਿਨੈ ਗੱਰਗ, ਉਪੇਂਦਰ
▪ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਰੰਜਨ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਐਮਐਸ ਮੈਤ੍ਰੇਈ ਬੈਨਰਜੀ, ਪ੍ਰਵਰਾ ਵੀਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਗੋਪਾਲ ਝਾ, ਸ਼੍ਰੇਅਸ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਰੋਮੀ ਚਾਕੋ, ਸ਼ਕਤੀ ਚੰਦ ਜਾਡਵਾਲ, ਅਸ਼ਵਿਨ ਰੋਮੀ, ਸਤੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸਲੀਮ ਅੰਸਾਰੀ, ਸਮੀਰ ਪਾਰੇਖ, ਆਰ ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਨੇਦੁਮਾਰਨ, ਸ਼ਰਨ ਠਾਕੁਰ, ਮਹੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ, ਸਿਧਾਰਥ

- ਠਾਕੁਰ, ਵਿਪਾਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਪਾਠਕ, ਜਮਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ੇਖਰ, ਅਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਪਾਈ ਅਮਿਤ, ਸਮੀਰ ਪਾਰੇਖ, ਕਸ਼ਤਰਸਾਲ ਰਾਜ, ਤਾਨਿਆ ਚੌਧਰੀ, ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ਾ ਪ੍ਰਿਯਦਰਸ਼ਿਨੀ, ਨਿਤਿਕਾ ਪਾਂਡੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸਿੱਧੇਸ਼ ਕੋਤਵਾਲ, ਐਮਐਸ ਬੰਸੂਰੀ ਸਵਰਾਜ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਾ
- ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਿਆ ਹੁਸੀਜਾ, ਨਿਰਨਿਮੇਸ਼ ਦੂਬੇ, ਵੀ. ਐਨ. ਰਘੂਪਤੀ, ਐਮ.ਐਸ. ਰਚੈਨਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਗਾਧੀ, ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ,
- ਨਿਖਿਲ ਪਰੀਕਸ਼ਿਤ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨਚੰਦਾ, ਸਯੰਦੀਪ ਪਹਾੜੀ ਫੋਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਪੀਐਲਆਰ
- ਚੈਂਬਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਜੰਬਾ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਝੰਬ, ਸਮੀਰ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਐਮਐਸ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੀਖੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਅਨਿਰੁਧ ਪੀ ਮਾਈ, ਅਪੂਰਵ ਕੁਰੁਪ, ਐਮਐਸ ਨਿਧੀ ਮਿੱਤਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉੱਤਰਾ
- ਸੀ. ਬੱਬਰ, ਮਨਨ ਬਾਂਸਲ, ਐਮ.ਐਸ. ਸ਼ਵੇਤਾ ਮੋਹਤਾ, ਸਿਥੋ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵੀ.ਕੇ.ਬੀਜੂ, ਅਮਲੇਂਦੂ ਕੁਮਾਰ, ਅਖਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਸ਼ਾਜੀ ਜਾਰਜ, ਐਮ.ਐਸ.ਰੁਬੀਨਾ ਜਾਵੇਦ, ਡਾ. ਲਲਿਤ ਭਸੀਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ. ਅੰਤੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਅਨੀਮੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀ ਹਸੀਜਾ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੁਤਿਕਾ ਗਰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ
- ਐਮ.ਜੀ. ਇੰਦਰਾ, ਐਮ.ਐਸ. ਤਰੁਣਾ ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਪਾਰਥ ਅਵਸਥੀ, ਡੀ.ਆਰ. ਰਾਜੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਐਮਐਸ, ਅਵਸਥੀ ਐਮਕੇ, ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਐਮ, ਆਰ, ਐਮਐਸ, ਮਨੀਸ਼ਾ
- ਸਿੰਘ, ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਤਰੇ, ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

    - ਬਿਨੈਕਾਰ-ਇਨ-ਪਰਸਨ।

- ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:
- ਆਰਡਰ

    - 2016 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 5464 27.01.2005 ਨੂੰ 1,70,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
        - -. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪਿਛਲੇ ੧੬ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚਿੰਤਤ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ') ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ,
        - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ (ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਐਲ ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਜੇ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
        - ਜੀ.ਏ . ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ"। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ
        - ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲਾਂ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲਾਂ, ਮੈਂਬਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਕੱਤਰ

ਇੱ

ਕ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਮੁੰਬਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ 11.10.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। 19.01.2021 ਨੂੰ,
  - ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 25 ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 14 ਹਾਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੱਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ
  - ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ। ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ
  - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 24.02.2021 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੀ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ
  - ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਐਲ ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਜੇ ਅਤੇ ਐਸ ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
  - ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
  - ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।
  - ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡਾ.

- ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਆਇ V, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 138 ਤੋਂ 142 ਹੈ, 01.04.1989 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰਕਮ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
  - ਚੈੱਕ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਐਫ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ
  - ਧਾਰਕ ਦਾ ਪੱਖ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਧਾਰਾ ੧੪੦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੪੧ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ
  - 142 ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

    ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ
  - ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਰਿਹਾ।

- ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ
  - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧੀ ਐਚ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ

- ਇੱਕ ਕੇਸ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 2002 ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 143 ਤੋਂ 147 ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ 06.02.2003 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪੩ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
- ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਕੋਡ')। ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)
- 143 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮਹੀਨਿਆਂ। ਧਾਰਾ ੧੪੪ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 145 ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ। ਧਾਰਾ 146 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਲਿੱਪ ਜਾਂ ਮੈਮੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੪੭ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
  - ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਤੋਂ ੧੪੨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

  - ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ
    - ਕਿ 31.12.2019 ਤੱਕ, ਪੈਂਡਿੰਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਸੀ 2.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 35.16 ਲੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।
    - ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬੈਕਲਾਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਦਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ
- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।
- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:
-) ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ
- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧ
- ਸੰਖੇਪ ਪਰਖ
- ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨਾ

- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਪਾਲਣਾਯੋਗਤਾ
- ਵਿਚੋਲਗੀ
- ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ
- ਹੇਠ ਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸੇਵਾ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
    - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 146 ਤਹਿਤ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਸਆਨਰ ਸਲਿੱਪਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
    - ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ ਦਾ ਨੰਬਰ, ਈਮੇਲ ਪਤਾ ਅਤੇ ਡਾਕ ਪਤਾ,
    - ਚੈੱਕ ਪੱਤੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦਰਾਜ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਸੰਮਨ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨੋਡਲ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਡਿਸਆਨਰ ਮੈਮੋ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨੰਬਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ,
    - ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, 10.03.2021 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਸੀ. ਚਵਾਨ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ
    - ਨਿਆਂਇਕ ਡੌਕੇਟ ਦਾ ਧਮਾਕਾ। ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ
    - ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ, ਸੰਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਜੋ ਮੁੱਢਲੇ ਨੋਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
    - ਕਮੇਟੀ, ਹੋਰ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।

        - <u>ਸੰਖੇਪ ਪਰਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਪਰਖ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ</u>

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 262 ਤੋਂ 265 ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਪਰਵੀਜ਼ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,
    - ਜੇ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ

- ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਮਾਉਣਾ ਅਣਚਾਹਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਮਨ ਪਰਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
- ਵੱਲੋਂ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠੋਸ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
- ਹਾਈ ਕੋਰਟ।

- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਦਮ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
- ਕੋਡ ਜੋ ਸੰਖੇਪ ਪਰਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ
  - ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ੨੬੨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਪਰਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
- ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 262 ਤੋਂ 265 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ" ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ
  - ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ
- ਮੁਕੱਦਮਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ
  - ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ
- ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 143 ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
  - ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ। ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
  - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਵਧਾਨੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
- ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨਾਲ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

- ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਮਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ।

- <u>ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ</u>

- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। 2005 ਦੇ ਐਕਟ 25 ਰਾਹੀਂ 23.06.2006 ਤੋਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
    - ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ। (ਦੇਖੋ: ਵਿਜੇ ਧਨੁਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਜੀਮਾ
    - ਮਮਤਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।[1], ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਹੇਮੰਤ ਮਧੂਕਰ ਨਿੰਬਲਕਰ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ।[2] ਅਤੇ ਬਿਰਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਡਵੈਂਟਜ਼ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਐਂਡ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ।[3]). ਧਾਰਾ 202 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਰਹੇ ਹਨ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ
    - ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
    - ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰੇ।
    - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ
    - ਕੇ.ਐਸ. ਜੋਸਫ ਬਨਾਮ ਫਿਲਿਪਸ, ਕਾਰਬਨ ਬਲੈਕ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.[4] ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਹੋਏ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੁੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
    - ਧਨੁਕਾ (ਸੁਪਰਾ), ਅਭਿਜੀਤ ਪਵਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬਿਰਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ
    - (ਸੁਪਰਾ), ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ

- [1] (2014) 14 ਐਸਸੀਸੀ 638
- [2] (2017) 3 ਐਸਸੀਸੀ 528
- [3] (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 610
- [4] (2016) 11 ਐਸਸੀਸੀ 105

- ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

- 12. ਇਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਧਾਰਾ 202 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 202 (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
- ਹਲਫਨਾਮੇ, ਧਾਰਾ 145 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 202 (2) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
    - 138, ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਧਾਰਾ 202 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ
    - ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ। ਧਾਰਾ ੧੪੫ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 145 ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਲ 2003 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ
- ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 145 ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
    - ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 138। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਜੀ ਨੂੰ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
    - ਜੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 202 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- <u>ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਅਤੇ 220</u>

- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
  - ਧਾਰਾ 220 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ, 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 220 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ
  - ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸੇ ਸੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਹੀ/ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧ
  - ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਪਰਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 220 (1) ਧਾਰਾ 219 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਇਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਬੀਰ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਬਨਾਮ। ਅਵਸਥਾ

    ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.[5] ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ
  - ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਨੀ ਐਗਰੋ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।[6] ਲੋੜਾਂ
  - ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ। ਵਾਨੀ ਐਗਰੋ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਚਾਰ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
  - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ
  - ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਕੇਸ। ਵਾਨੀ ਐਗਰੋ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ
  - ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਲੱਭੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਖ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ
  - ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਡੌਕੇਟ 'ਤੇ ਬੋਝ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

- [5] (2000) 1 285
- [6] 2019 (10) ਐਸਸੀਜੇ 238

- ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ।

- ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੨੦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ" ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ. ਕੀ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
- ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ
  - ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ
- ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਤੱਤ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਕੰਮ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ
  - ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੋ 7. ਧਾਰਾ ੨੨੦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਚੈੱਕ
- ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਪਰਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸੰਮਨ ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ
- ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ
  - ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ ਡੀਮਡ ਸਰਵਿਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ
- ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਸਿੱਖੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

- [7] ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚਿਮਲਾਪਤੀ ਗਣੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ, (1964) 3 ਐਸਸੀਆਰ 297

- <u>ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ</u>

- ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.[8], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
    - ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
    - ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ
    - ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਜਾਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ
    - ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਰੂਪਲਾਲ ਜਿੰਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਜੋਂ ਕੋਡ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ (ਸੁਪਰਾ) ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
    - ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸੇਤੂਰਮਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼।[10].ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 251 ਅਤੇ 258 ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
    - ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੰਚਨ ਮਹਿਤਾ[11] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

- "ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸੇਤੂਰਮਨ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਅਵਸਥਾ
    - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ

- [8] (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 217
- [9] (2004) 7 ਐਸਸੀਸੀ 338
- [10] (2004) 13 ਐਸਸੀਸੀ 324

- [11] (2018) 1 ਐਸਸੀਸੀ 560

- ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 252 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਚੈਪਟਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ 2002 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2002 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ
    - ਮੋਂਡਵੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਜੇ.ਵੀ. ਬਹਾਰੂਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
- ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
    - 2002 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
- ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਜਬ ਲਾਗਤ. ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ
    - ਚੈੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ
- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਰਾਜ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
    - ਚੈੱਕ ਜਿਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਵਾਜਬ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ
- ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 258 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਜੋ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ" ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
    - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ
- ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਖੇਪ ਪਰਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,
    - ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਟਕਣ ਨਾਲ ਜੋ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਮੀਟਰਾਂ ਅਤੇ ਯੰਤਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
- ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ
    - ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ। ਇਸ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 258 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।
- ਇਹ ਕੋਡ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।

- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ
  ਕੋਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ" ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।
  ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੫੮ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
    - ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ
    - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 258 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
    - ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਕੇਸ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 258
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੮ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੀਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 143 ਵਿੱਚ "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
    - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 262 ਤੋਂ 265 ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਖਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਲਾਲਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
    - ਨੀਤੀ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਡੀ
    - ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਸਰਜਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿ੍ਰਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੱਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।
- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜਤਾਲ ਅਦਾਲਤ
  ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸੇਤੂਰਮਨ (ਸੁਪਰਾ) ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ
  258 ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ
    - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਮਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ/ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।

- ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ
- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 322 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

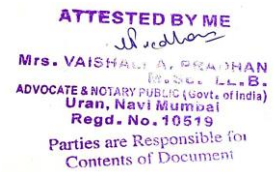
- [12] ਜੇ. ਫ੍ਰੈਂਕਫਰਟਰ, "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ: ਫੇਲਿਕਸ ਫ੍ਰੈਂਕਫਰਟਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਪਤੇ".
- [13] ਡੌਪੋਂਟ ਸਟੀਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਰਸ (1980) 1 ਆਲ ਈਆਰ 529 (ਐਚਐਲ)
- [14] ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ ਅਗਰਵਾਲ 1992 ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਸੀ 323

- ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।
- ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ 10.03.2021 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
    - ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ
    - ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਭੇਜਣ। ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
- ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
    - ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ।
- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
    - ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
    - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
- ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।
    - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।
    - ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 219 ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

- ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਭਿਆਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ
  ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
    - ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।
- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸੇਤੂਰਮਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 322 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
    - ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ।
- ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 258 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੀਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ
    - ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ/ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ
    - ਧਾਰਾ 138 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 10.03.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇ, ਜੋ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ, ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਗੇ
    - ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।

- ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

- ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

-